

SFOAI

Preeklampsi

anette.hein@sll.se

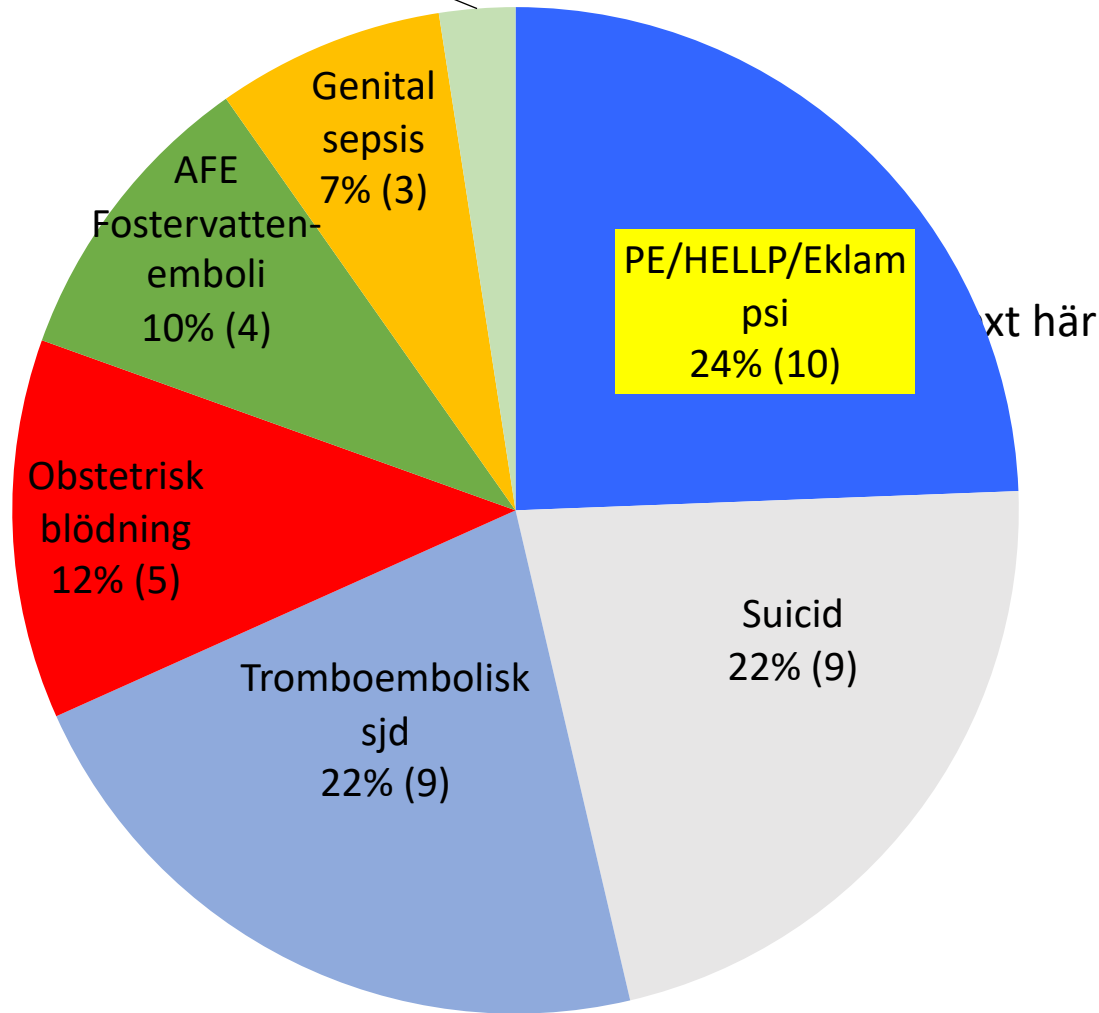

*10532 förlossningar
5380 förl-EDA 57%
2241 sectio - 52% akuta*

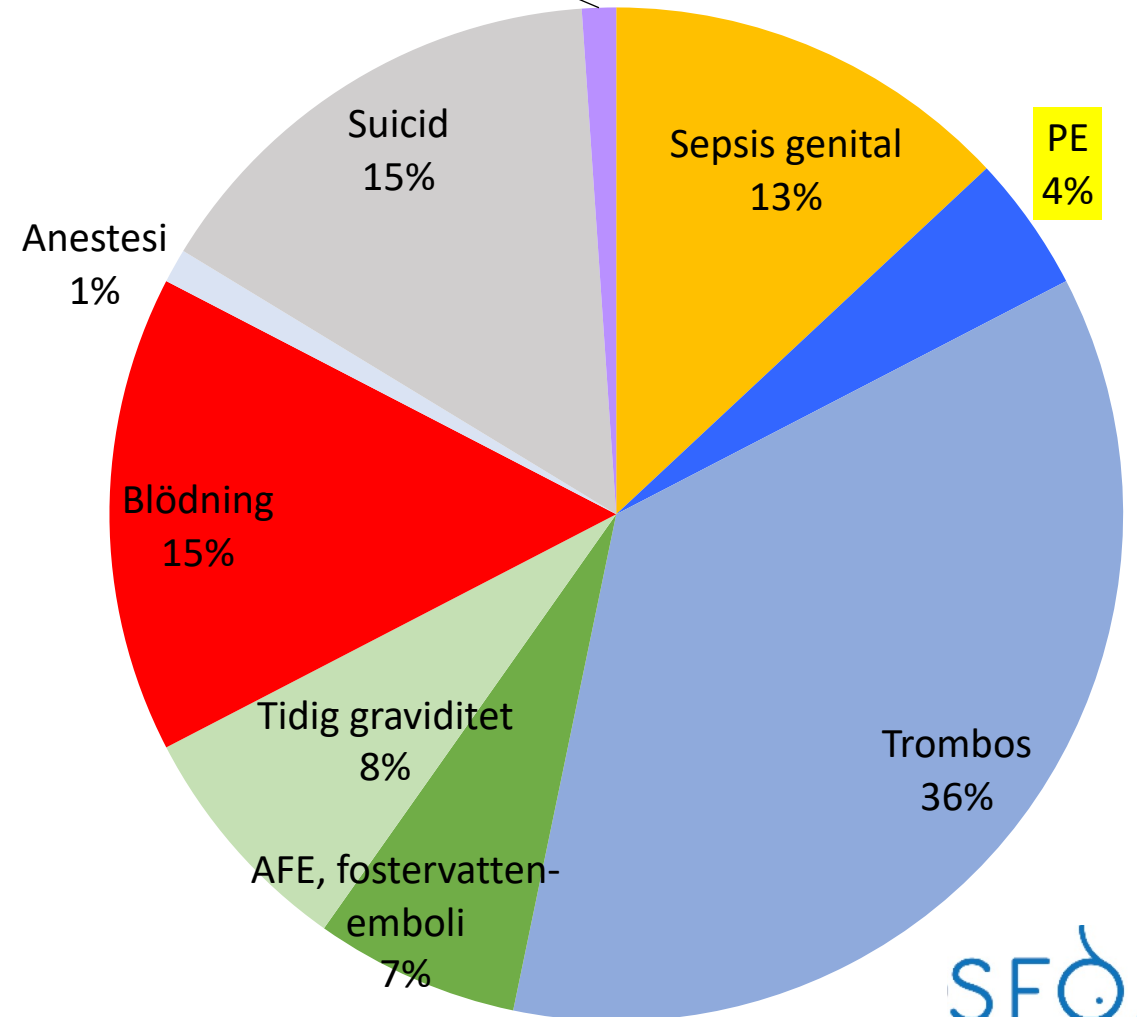
Maternell mortalitet - Direkta orsaker

Tidig graviditet
3% (1)

Sverige 2007-2019, 41st

oklar 1%
UK 2016-18, 217 st

Preeklampsi (PE)

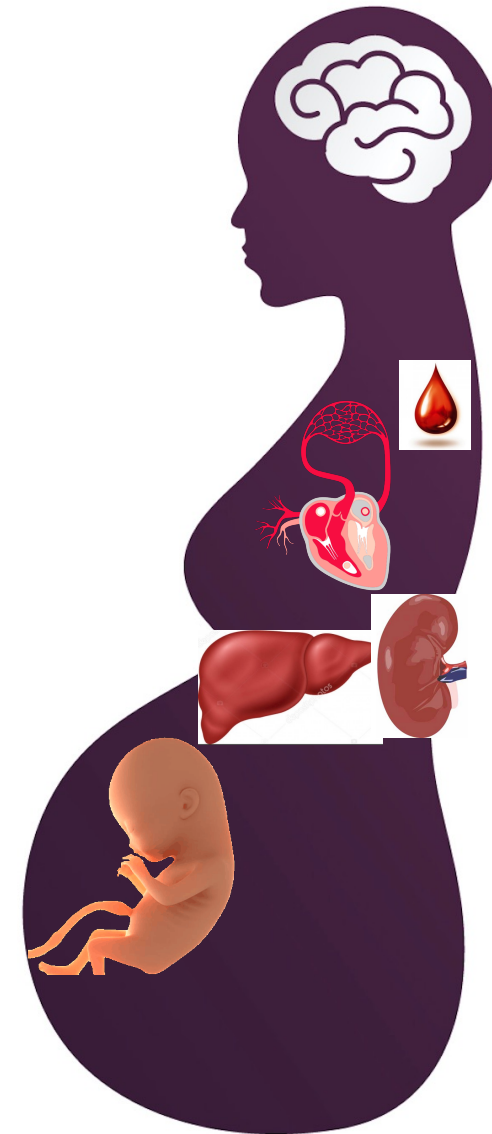
- Multiorgansjukdom med hypertoni

Proteinuri - ej längre obligat

- "Svår preeklampsi", lätt till ~~måttlig preeklampsi~~

Eklampsi - kramper under graviditet, *hypertoni/ proteinuri ej obligat*

HELLP - diagnos via blodanalyser, *hypertoni / proteinuri ej obligat*

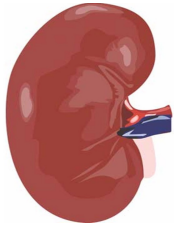

Hö flanksmärta, obes, syriansk flykting → kir akuten

Gravid v 25, kräkningar & diarre → akuten

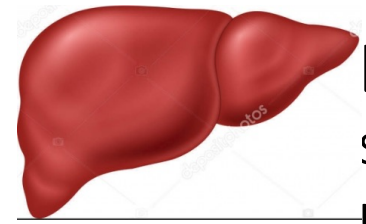
Svår Preeklampsi

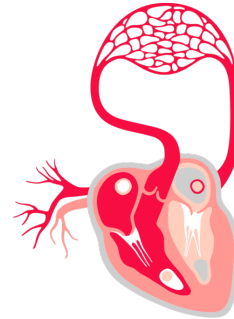
Njurinsufficiens
proteinuri ej obligat,
oliguri <500 mL/24h,
kreatinin > 90 $\mu\text{mol/L}$

Neurologisk påverkan
Huvudvärk
Persisterande synstörning
Fotklonus,
Kramper (eklampsi), Stroke

Leverpåverkan
smärta i epigastriet eller
under höger arcus,
transaminasstegring

Cirkulationspåverkan
Lungödem
Bröstsmärta

Hematologisk påverkan
Sjunkande trombocyter
Hemolys

Uteroplacentär dysfunktion
Intrauterin tillväxthämning

Behandling blodtryck

Indikation för behandling:

sBT ≥ 150 mmHg eller dBT ≥ 100 mmHg

⊕⊕⊕○, 👍👍

Mål:

sBT < 150 mmHg och dBT: 80 - 100 mmHg

⊕⊕⊕○, 👍👍

vid diabetes eller annan samsjuklighet:

sBT < 140 mmHg och dBT 80-90 mmHg

⊕○○○, 👍👍

Behandling blodtryck

1. Betablockerare eller kalciumantagonister

2. Dihydralazin om inte tillräcklig effekt

Att kombinera läkemedel med olika verkningsmekanismer är bättre än att ge maxdoser av ett läkemedel

Minska behandling om dBT <80 mm Hg

PE Blodtrycksbehandling

Betablockad		
Labetalol (Trandate®)	100-400 mg p.o. X 2-4	>1200 mg → överväg kombinationsbehandling.
Metoprolol (Seloken®)	25-100 mg p.o. X 1-2	Långtidsbruk av selektiva betablockerare - undvikas under graviditet – risk för försämrad fostertillväxt
Kalciumblockerare		
Nifedipin (Adalat®)	10-30 mg p.o. X 2-3	
Kärldilaterare		
Hydralazin (Apresolin®)	25-50 mg p.o. X 3-4	Om annan behandling inte har tillräcklig effekt

Behandla svår hypertoni omgående!

sBT ≥ 160 mmHg och/eller dBT ≥ 110 mmHg

⊕⊕⊕, 👍👍

BT/puls var 10-15 min tills stabilisering

Akutbehandlingspreparat:

Nifedipin (Adalat) 10 + 20 + 20 mg po

Labetalol 20 + 40 + 80 mg iv

Dihydralazin 5 + 5-10 + 5-10 mg iv

PE Svår hypertoni - behandla omgående

<p>Kalciumblockerare Nifedipin (Adalat®) p o</p> <p>Maxdos 80 mg/ 24 tim</p>	<p>10 mg <i>20 min om kvarstående sBT ≥160 mm Hg ; dBT ≥110 mm Hg</i></p> <p>20 mg <i>20 min</i></p> <p>20 mg <i>20 min Om ingen / otillräcklig effekt</i></p> <p>40 mg Labetalol (Trandate®) i.v. under 2 min</p>
<p>Tid till effekt</p>	<p>5-10 min</p>
	<p>Risk för interaktion med MgSO₄ dock sällsynt</p>

PE Svår hypertoni - behandla omgående

Betablockad Labetalol (Trandate®) Iv injektion Maxdos iv inj 200 mg	20 mg labetalol iv under >2 min <i>10 min – om kvarstående sBT ≥160; dBT ≥110 mm Hg</i> 40 mg iv labetalol <i>10 min</i> 80 mg iv labetalol <i>om fortfarande otillräcklig effekt efter 10 min byt till dihydralazine 10 mg iv</i>
Tid till effekt	5 min
	Försiktighet vid astma, AV block II-III. Risk för neonatal hypoglykemi och bradykardi, informera neonatolog
	Kvinnor med afrikansk etnicitet är mindre känsliga för betablockerare.
Vid stabilt blodtryck fortsatt med labetalol - infusion eller tabletter	Iv infusion Labetalol 20-160 mg/tim Start 20 mg/tim, dubblera var 30:e min → 40, 80, till 160 mg/tim

PE Svår hypertoni - behandla omgående

<p>Kärldilaterare Dihydralazin (Nepresol®) (licenspreparat)</p> <p>Maxdos 25 mg iv injektion</p>	<p>5 mg dihydralazin iv under >2 min</p> <p><i>20 min om kvarstående sBT ≥160; dBT ≥110 mm Hg</i></p> <p>5-10 mg dihydralazin iv</p> <p><i>20 min</i></p> <p>5-10 mg dihydralazin iv</p> <p><i>20 min om ingen / otillräcklig effekt - Byt till</i> labetalol 40 mg iv</p>
<p>Tid till effekt</p>	<p>5 min</p>
	<p>Risk för maternell hypotension</p>

PE Svår hypertoni - behandla omgående

<p>Kalciumblockerare Nicardipin i.v. infusion</p> 	<p>5 mg/tim, <i>15-30 min om kvarstående sBT ≥160 mm Hg; dBT ≥110 mm Hg</i></p> <p>öka med 2.5 mg var 15–30 min till Max 15 mg/tim</p> <p>tills mål-BT minska sedan till 3 mg/tim</p>
<p>Tid till effekt</p>	<p>5-15 min</p>
	<p>Risk för interaktion med MgSO₄ dock sällsynt Kontraindicerat vid leverinsufficiens</p>

Magnesium

MgSO₄ rekommenderas vid

- eklampsi
- preeklampsi med neurologiska symptom och vid
- HELLP

⊕⊕⊕⊕, 👍👍

Utredning vid svår huvudvärk

vid preeklampsi eller eklampsi
med akut DT/MRI hjärna:

Hjärnblödning? PRES?

EKLAMPSI behandling

- Behandla alltid kramp hos gravid som Eklampsi. 10-15% debuterar med kramp
- Eklampsi (kramper) – **stabilisera vitalfunktioner** hos mamman först
- Eklampsi inte indikation för omedelbart sectio CTG påverkan vid kramp → avvakta!

A Luftväg

- vä sidoläge

B Andning

- Syrgas,
- Saturation

C Cirkulation

- i.v. infart
- BT
- EKG

Droger :

- **Magnesiumsulfat** Addex Magnesium®
  - Bolus 4 g - 5 -15' (0,5 mmol/ml 35 ml)
  - Infusion 1 g/h (0,1 mmol/ml 40 ml/h)
  - Rekramp Bolus 2 g höj infusionstakt
- Antihypertensiv
  - **Labetalol** – Trandate ® iv

Mål BT :

< 150 / 80-100

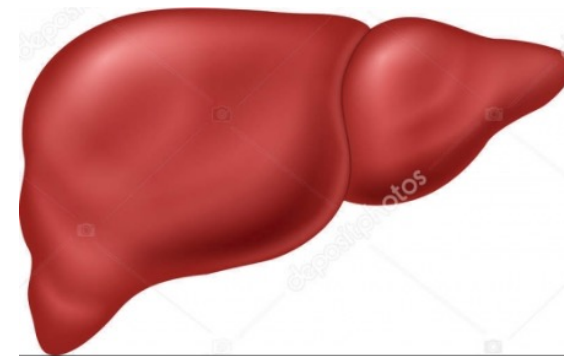

HELLP

Leverpåverkan

smärta i epigastriet /under höger arcus

ASAT eller ALAT >1.2 ukat/L.

Hematologisk påverkan

Sjunkande trombocyter, TPK $<100 \times 10^9/L$

Hemolys (haptoglobin <0.25 g/L eller LD 600 U/L eller >10.0 ukat/L)

Magnesium rekommenderas $\oplus\oplus\oplus\oplus$, 👍👍

Hypertoni eller proteinuri är ej obligat.

PE – Hjärtsvikt

symtom →

- ekokardiografi,
- NT-pro BNP och
- Lungröntgen

Preeklampsimedierad hjärtsvikt

3:e trimester

Diastolisk dysfunktion

Postpartumcardiomyopati

postpartum första 2 veckorna

Systolisk dysfunktion (LVEF <45%)
dilaterad kammare

Utredning

Hb, TPK, kreatinin, ALAT, urat

⊕⊕⊕○, 👍👍

Urinsticka, alb/kreakvot

⊕⊕⊕○, 👍👍

+
APTT, PK(INR), fibrinogen, antitrombin,
ASAT, bilirubin, LDH,
urat, haptoglobin, S-albumin

⊕⊕⊕○, 👍👍

+
Vid HELLP / hemostasrubbning - ROTEM/TEG

När Förlossning?

Preeklampsi	$\geq v37+0$: förlossning $< v37+0$: expektans och övervakning	⊕⊕⊕0, 👍👍
Kronisk hypertoni	Planera förlossning $\geq v37+0 - v39 +6$ om stabilt tillstånd och normal fostertillväxt	⊕⊕00, 👍👍
Graviditets- hypertoni		⊕⊕⊕0, 👍👍

Induktion om $> v 32$ annars sectio

Involvera anestesilog tidigt ⊕⊕00, 👍 👍

Obstetrisk NEWS2	Alla PE	
Artärnål	svårstörd hypertoni, blödning, njursvikt, lungödem, eklampsi	
Timdiures	svår PE på op/postop/IVA	
Transtorakal ekokardiografi	misstanke om hjärtpåverkan	
Koagulation TPK, pK-INR, APTT, ev fibrinogen, ROTEM/ TEG	svår PE: inom 2 timmar innan ryggbedövning	⊕⊕00, 👍 👍
	PE: inom 6 timmar innan ryggbedövning	⊕⊕00, 👍 👍

<p>Tidig förlossningsEDA</p>	<p>Förbättrad blodtryckskontroll Top up om akut operation Postop smärtlindring</p>	<p>⊕⊕⊕○, 👍👍</p>
<p>Restriktiv vätska</p>	<p>undvika ödem i lungor och CNS Totalt 2 l/ 24 timmar - 80 ml/timme</p>	<p>⊕⊕○○, 👍👍</p>
<p>Ge inte vätskebolus inför ryggbedövning</p>	<p>Hypotension är ovanligt vid ryggbedövning hos PE, ska behandlas med vasopressor (fenylefrin, efedrin)</p>	
<p>Om svårbehandlad hypotension</p>	<p>Misstänk och utred ev komplikation: blödning, hjärtsvikt eller klaffstenos</p>	
<p>Diuretika avråds</p>	<p>utom vid övervätskning och lungödem</p>	<p>⊕⊕○○, 👍👍</p>

Anestesi vid SECTIO

Regional anestesi	mindre mortalitet och morbiditet vs generell anestesi vid sectio	⊕⊕⊕○, 👍👍
	rekommenderas (även efter eklampsi) om inte kontraindikation	⊕⊕○○, 👍👍
	TPK $\geq 70 \cdot 10^9/L$ Individuell bedömning	

1. Top up EDA om förlossningsEDA finns, annars

2. Spinal

3. Generell anestesi om 1 & 2 är kontraindicerat

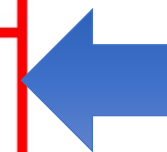
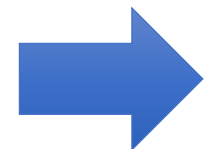
Individuell bedömning

”Riktlinje för obstetrisk spinal/epidural anestesi vid hemostasrubbning och antikoagulantibehandling”

Riskbedömning för regionalanestesi hos obstetriska patienter med påverkad hemostas

Risikfaktor	Normal risk	Ökad risk	Hög risk	Mycket hög risk
LMH, profylax	>10 t	6-10 t	<6 t	
LMH, 2-dos profylax	>6 t	<6 t		
LMH, högdosprofylax	>24 t	12-24 t	6-12 t	
LMH, behandling	Anti-Xa <0,1			
Heparin inf. avslutad	>4 t	<4 t		
NSAID, ASA profylax	Ej LMH	+ LMH 12-24 t	+ LMH <12 t	
PK(INR), EDA	≤1,2	1,3-1,5	1,6-1,8	>1,9
PK(INR), spinal	≤1,4	1,5-1,7	1,8-2,0	>2,0
Preeklampsi, TPK <6 t	>100 x 10 ⁹ /l	75-100 x 10 ⁹ /l	<75 x 10 ⁹ /l	
Svår preeklampsi, TPK <2 t	>100 x 10 ⁹ /l	75-100 x 10 ⁹ /l	<75 x 10 ⁹ /l	
ITP, TPK	>75 x 10 ⁹ /l	50-75 x 10 ⁹ /l	20-50 x 10 ⁹ /l	
IUFD, prover*	<6 t	>6 t		Ablatio
Kolestas, prover*	<24 t	>24 t		
Generell anestesi för operation	Fasta vid elektivt snitt	Förlossning	Full magsäck och förlossning	Preeklampsi

CAVE Omedelbart Sectio!

Intubation	→ stress och BT stegring → →CVL, lungödem	⊕⊕⊕⊕, 👍👍
Särskild försiktig sövning med antihypertensiva läkemedel fordras		
	betablockerare, hydralazin, nicardipin, nitroglycerin, Opioid - remifentanil/alfentanil Magnesium	
Intubation	Svår luftväg – vanligare vid PE och försämras under förlossning	

Postpartum

Mål blodtryck <140/90

⊕000, 👍👍

Oxytocin kan ge hypotension, Försiktig långsam adm. och små doser

Karboprost kan ge hypotension, Försiktig adm.

~~Metylergometrin – kontraindicerat (→ BT stegring)~~

NSAID - undvikas första dagar pp vid svår PE

med risk för koagulations och njurpåverkan samt svår hypertoni

Ny definition

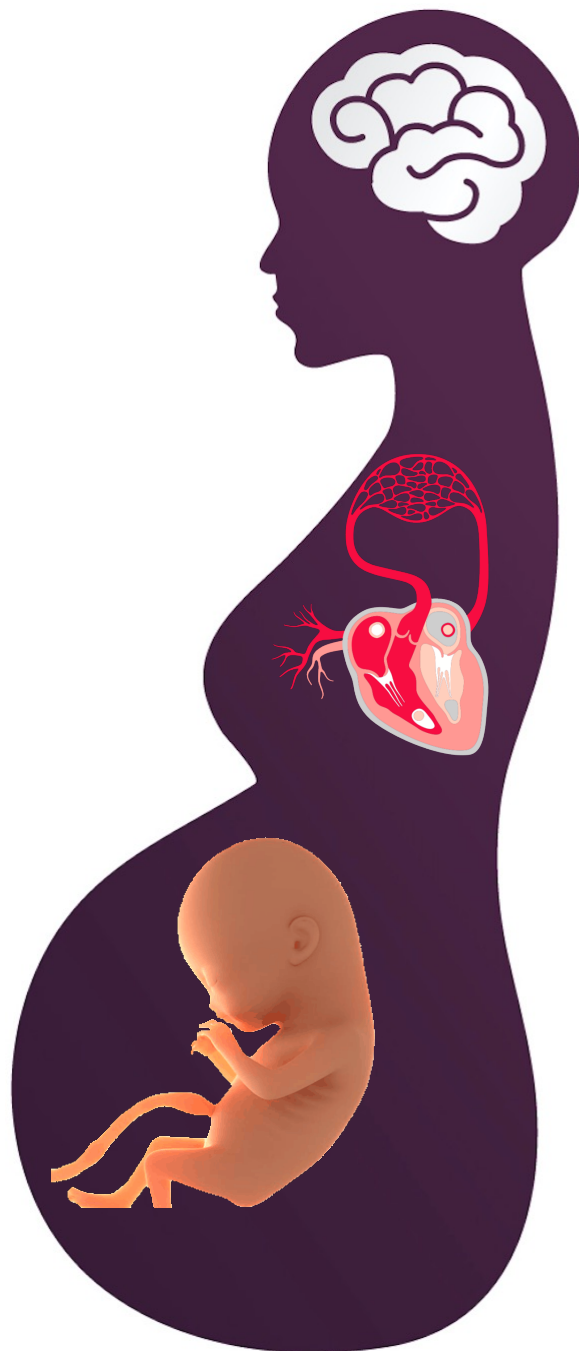
Multiorgansvikt
Proteinuri ej obligat

Mål BT

sBT <150 mmHg
dBT: 80-100 mmHg

Eklampsi, HELLP

hypertoni ej obligat
Magnesium

Skydda mamman

Sänk höga blodtryck akut
Magnesiumsulfat
Stabilisera
Förlös

Uppmärksamhet

Organsvikt

Även postpartum
Hjärta, hjärna

Tidig f-EDA

Restriktiv vätska
Top up EDA / SPA
vid sectio
OM GA Sänk BT !

Hö flanksmärta, obes, syriansk flykting → kir akuten

Gravid v 25, kräkningar & diarre → akuten

